

необхідної для майбутньої професійної та наукової діяльності перекладацької компетенції, пов'язаної з використанням іноземної мови, є очевидною.

У сучасних дослідженнях перекладацька компетенція представлена як сукупність комунікативної, мовної (лінгвістичної) та технічної (технологічної) компетенцій. Саме останню можна назвати власне перекладацькою (у вузькому розумінні цього терміну). Структуру перекладацької компетенції можна представити як комплекс умінь і навичок, спрямованих на інформативний аналіз тексту однією мовою та передачу вилученої інформації шляхом створення тексту іншою мовою.

Уміння, що лежать в основі перекладацької компетенції, можуть бути використані як певний фундамент для постановки і вирішення конкретних завдань, їх можна розділити на три групи залежно від етапу і виду перекладацької діяльності: уміння, що визначають стратегію сприйняття тексту перекладу; вміння, що визначають стратегію формування образу тексту перекладу і стратегію відтворення цього образу мовою перекладу; уміння, пов'язані зі здібностями адекватної побудови тексту мовою перекладу. Ці три групи не є ізольованими, а безпосередньо пов'язані з певними групами компетенцій. Так, уміння, що визначають стратегію сприйняття тексту перекладу, нерозривно пов'язані з цілим комплексом лінгвістичних, комунікативних, соціокультурних, соціолінгвістичних та міжкультурних компетенцій. Для тих, що визначають стратегію формування образу тексту перекладу і стратегію відтворення цього образу мовою перекладу, необхідний складніший комплекс знань, умінь і навичок, які можна визнати власне перекладацькими. Уміння другої групи в цілому відносяться до етапу пофразового перекладу, до пошуку і підбору еквівалентних засобів мови для передачі власне інформативних пропозицій, і до перекладацької компетенції студентів на даному етапі відносяться вміння володіти технікою перекладу.

При формуванні більш високих рівнів володіння іноземною мовою, таких як післяпороговий (upper intermediate) або вдосконалений (advanced), повинні ставитися складніші завдання перекладу текстів рідної мови на іноземну мову, їх реферування та анотування. Однак даний рівень, є рівнем трансляції «змісту», а не його «інтерпретації» у формі фрагмента певного дискурсу.

На третьому етапі перекладацької діяльності, на якому здійснюється викладення тексту перекладу, необхідні соціолінгвістична, соціокультурна, міжкультурна та дискурсивна компетенції, зміст яких у контексті іноземної мови відповідає вимогам найбільш просунутих рівнів володіння іноземною мовою (upper intermediate — advanced — professional; B2 — C2). Так, наприклад, на післяпороговому рівні — B2, коли перед студентом стоїть чітко визначене завдання оволодіння певними жанрами ділового та публіцистичного стилю, що припускає оціночні висловлювання монологічного типу, жанром спеціалізованого діалогу (ділового спілкування), не можна вимагати від студента адекватного перекладу монологічних текстів великих розмірів і реферування наукової літератури іноземною мовою.

Слід відмітити, що саме такі завдання ставляться перед магістрантами та аспірантами, які готуються до іспиту з іноземної мови. Нам можуть заперечити, що рівень володіння іноземною мовою на даному етапі навчання повинен бути вище, проте досягнення поставленої мети можливе лише тоді, коли на кожному етапі безперервного навчання іноземній мові (школа — бакалаврат — магістратура — аспірантура) буде досягнуто поставлених цілей, поки ж цього, на жаль, не спостерігається. Сказане слід сприймати не як заклик відмовитися від роботи, пов'язаної з аналізом і перекладом спеціальної літератури, а як заклик не ототожнювати поняття «аналіз змісту тексту за фахом» і «переклад тексту за фахом», що різняться і за змістом і за обсягом.

Опанування теоретичними засадами і практичними навичками перекладу допомагає студентам і аспірантам у роботі над курсовими, дипломними проектами, дисертацією, опрацюванні різноманітної інформації, відтвореної іноземною мовою. Компетенції, на відміну від засвоєних знань, умінь і навичок, мають особливість модифікуватись, комбінуватись і у цій якості являти собою відправні точки для прийняття евристичних рішень.

*Данілова Л.І., к.е.н., доцент
кафедри фінансів підприємств*

ВПРОВАДЖЕННЯ БЮДЖЕТУВАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ВНЗ ЯК ЗАСОБУ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ

Серед сучасних методів планування діяльності суб'єктів господарювання бюджетування посідає почесне місце в фінансовому менеджменті підприємств (фірм) і організацій (закладів). На-

вчальному закладу освітньої галузі притаманні певні властивості: особливості в наданні якісних освітніх послуг, різноманіття джерел фінансування (гранти, бюджет, внески, плата, кредит), недостатня координація взаємодії між структурними підрозділами (інститут, департамент, факультет, кафедра, лабораторія), дефіцит фінансових ресурсів. У процесі фінансово-господарської діяльності навчального закладу необхідним є обґрунтування оптимальних фінансових рішень на основі сучасних інформаційних технологій і спеціального програмного продукту у вигляді інтегрованої системи для забезпечення достатнього рівня оперативності, вірогідності і несуперечливості управлінської інформації. Однією з проблем у менеджменті ВНЗ є питання оптимізації освітнього процесу, націленість його на результат. Нами в умовах глобалізації сформульовані основні тенденції, що визначають діяльність сучасного ВНЗ: 1) жорстка конкуренція серед ВНЗ як державних, так і приватних з метою залучення більшості студентів у даний вищий навчальний заклад; 2) комерціалізація вищої школи; 3) підвищена складність освітнянського продукту; 4) доречність поглиблення міжнародного співробітництва; 5) розширення асортименту послуг; 6) збільшення рівня капіталомісткості послуг; 7) потреба в упровадженні новітніх технологій через певні недоліки традиційних методів обліку і планування. Тому, на наш погляд, необхідним є дослідження особливостей побудови системи бюджетування у ВНЗ із врахуванням змішаного типу фінансування і доцільності формування центрів відповідальності.

На початку перед впровадженням бюджетного методу в Дослідному центрі (ДЦ) треба визначити коло задач (ціль, місія) при використанні оперативного обліку виконання показників бюджетів, що може базуватись на інтеграції системи бюджетування та підсистеми бухгалтерського обліку. Підтвердженням ефективності такої системи є досвід ДОН ДНУ та Університету економіки і торгівлі. Тобто механізм бюджетування повинен будуватись на даних управлінського і бухгалтерського обліку (МСБО вводяться з 01.01.13), враховуючи розподіл прав і зобов'язань відповідно до рівнів управління ВНЗ: інститутів, відділів, кафедр. Водночас необхідною умовою впровадження бюджетування є делегування керівництвом ДЦ прийняття фінансових рішень центрами відповідальності на основі організаційної структури навчального закладу. Важливим етапом у бюджетуванні є формування цілей підрозділів (центрів відповідальності) та аналіз ресурсів, якими вони розпоряджаються. Ми усвідомлюємо, що певна складність полягає в необхідності визначення завдань для кожного центру відповідальності таким чином, щоб досягти максимального результату роботи всього колективу навчального закладу. Для складання генерального бюджету освітнянського закладу використовуються показники, які встановлені ректоратом (узгоджені із Міносвіти) на плановий рік, враховуючи показники планів роботи кафедр, факультетів з метою визначення доходів і витрат ВНЗ. Можна рекомендувати ВНЗ сформувати такі центри, як: Ректорат ДЦ — Центр доходів, витрат, інвестицій; Дослідні інститути — Центр доходів, витрат з метою забезпечення основної діяльності; Кафедри (факультети) — Центр витрат з метою забезпечення основної діяльності.

Як правило, ВНЗ формує бюджетний комітет або бюджетну комісію. До основних фінансових бюджетів ВНЗ віднесемо: прогнозний бюджет доходів і витрат, прогнозний баланс активів і пасивів, аж до операційних: бюджет витрат на заробітну плату, бюджет адміністративних витрат і інші. Бюджетний процес повинен включати кілька складових: етап I — маркетинговий (дослідження попиту в освітнянських послугах і підготовка 3-х сценаріїв розвитку ВНЗ: песимістичний, стабільний оптимістичний; етап II — формування завдань для всіх структурних підрозділів (центрів відповідальності); етап III — розробка бюджетів (планів); етап IV — ректорат (бюджетний комітет) затверджує контрольні завдання. Отже застосування бюджетного методу вимагає удосконалення нормування витрат, формування ціни освітнянських послуг, визначення центрів відповідальності і вдосконалення системи матеріального заохочування.

*Дегтярьова Н.В., к.е.н., доц.,
кафедра фінансові ринки*

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Розвиток фінансового ринку характеризується якісними змінами, які, перш за все, пов'язані з технологізацією та фінансовими інноваціями. Для підготовки досвідчених фахівців вищий навчальний заклад має зробити все, щоб вони вміли поєднувати отримані теоретичні знання з навичками практичного вирішення проблем, враховуючи специфіку вітчизняних реалій функціонування економіки.